

Forskrift om fredning av Hegra festning, Stjørdal kommune

§ 1 Formålet med fredningen

Formålet med fredningen er å ivareta Hegra festning, slik at anlegget for ettertiden vil være en kilde til kunnskap og opplevelse av sperrefestningene som ble etablert ved de viktigste aksene fra Sverige til Norge etter unionsoppløsningen med Sverige og frem mot første verdenskrig. Formålet er også å bevare sporene etter den lengstvarende militære motstanden i det sørlige Norge etter den tyske invasjonen i 1940.

Fredningen skal sikre at den funksjonelle sammenhengen mellom hovedfortet og de fremskutte batteriene Kleivplassen og Svartåsen, opprettholdes.

Fredningen skal også sikre sporene etter Fredsleiren.

§ 2 Omfang av fredningen

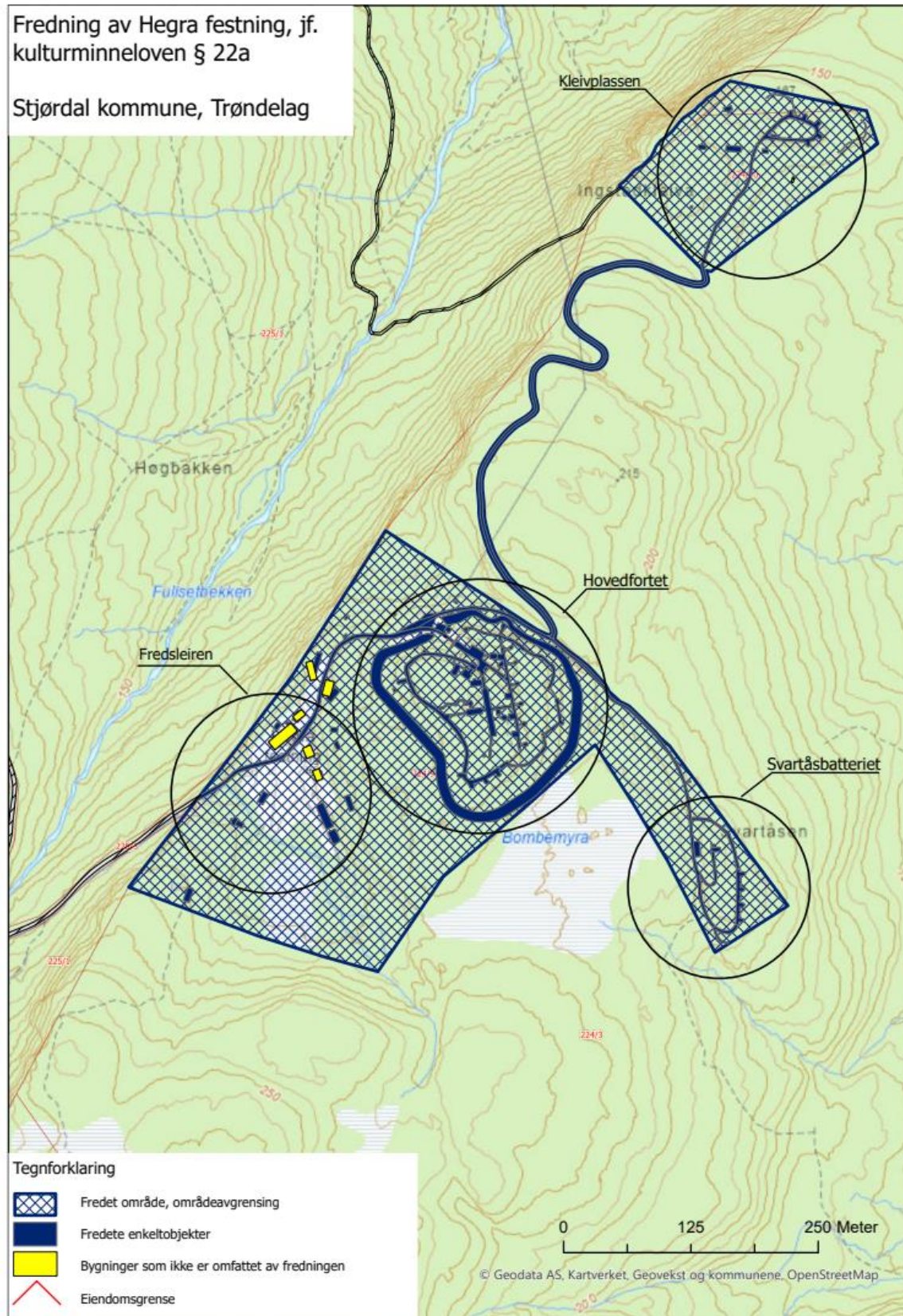
Fredningen omfatter hele Hegra festning, med hovedfortet og de fremskutte batteriene Kleivplassen og Svartåsen, restene etter Fredsleiren, veianleggene Kleivplassveien og Svartåsveien, med alle tilhørende anlegg og strukturer, og rester av slike, fra før 1945, jf. kart og tabell med kjente objekter.

Fredningen omfatter alle synlige skader på festningen som følge av de tyske angrepene i 1940.

Fredningen omfatter hele gbnr. 224/9, 224/10, samt deler av 224/3 og 225/1.

Fredningen omfatter ikke bygninger, anlegg eller tekniske installasjoner som er oppført etter 1945.

Kart over fredningsområde

Liste over fredete enkeltobjekter

ID	Inv.nr i LVP	
305022-1	inv. nr. 0652	Krigsbrønn på hovedfortet og vaskenisje
305022-2	inv. nr. 0653	Reservebrønn på hovedfortet
305022-3	inv. nr. 0952	Piggtrådhinder rundt fortet
305022-4	inv. nr. 1002	Skyttergravsfremspring på hovedfortet
305022-5	inv. nr. 1003	Vinkelgående grav
305022-6	inv. nr. 1004	Georgeveien på hovedfortet
305022-7	inv. nr. 1005	Feltbatteriverket med veiforbindelse til hovedfortet
305022-8	inv. nr. 1006	Hovedtunnel
305022-9	inv. nr. 1007	Kommunikasjonstunnel/ kanonhall
305022-10	inv. nr. 1008	Ammunisjonstunnel
305022-11	inv. nr. 1009	Maskinstasjon
305022-12	inv. nr. 1010	Kjøkken- og provianttunnel
305022-13	inv. nr. 1011	Hovedkommandoplass og telefonsentral
305022-14	inv. nr. 1012	Kommandoplass for 7,5 cm batteri - fremste tårn
305022-15	inv. nr. 1013	Kommandoplass for 10,5 cm batteri - bakre tårn
305022-16	inv. nr. 1014	Kanon 6
305022-17	inv. nr. 1014	Kanon 5
305022-18	inv. nr. 1015	Kanon 1
305022-19	inv. nr. 1017	Skjæringen
305022-20	inv. nr. 1015	Kanon 3
305022-21	inv. nr. 1015	Kanon 2
305022-22	inv. nr. 1015	Kanon 4
305022-23	inv. nr. 1016	Ingangsvoll
305022-24	inv. nr. 1018	Mitraljøsestandplass
305022-25	inv. nr. 1019	Kaponiere
305022-26	inv. nr. 1020	Nordre skyttergrav
305022-27	inv. nr. 1021	Midtre skyttergrav
305022-28	inv. nr. 1022	Søndre skyttergrav
305022-29	inv. nr. 1023	Mitraljøsestandplass
305022-30	inv. nr. 0654	Brønn på Kleivplassen
305022-31	inv. nr. 1029	Østre skyttergrav
305022-32	inv. nr. 1029	Nordre skyttergrav
305022-33	inv. nr. 1028	Blendering på Kleivplassen
305022-34	inv. nr. 1027	Feltbatteriverk på Kleivplassen
305022-35	inv. nr. 8001	Tuft etter oppsynsmannsbolig
305022-36	inv. nr. 8002	Tuft etter uthus for oppsynsmannsbolig
305022-37	inv. nr. 8003	Tuft etter smie smedjen
305022-38	inv. nr. 8004	Tuft etter depotbygning
305022-39	inv. nr. 8007	Tuft etter materialbod
305022-40	inv. nr. 8005	Tuft etter latrine - fredslatrine på hovedfortet
305022-41	inv. nr. 8008	Tuft etter verktøybod
305022-42	inv. nr. 8009	Tuft etter ammunisjonsskur
305022-43	inv. nr. 8010	Tuft etter vakthus
305022-44	inv. nr. 8011	Tuft etter krigslatrine

305022-45	inv. nr. 8012	Tuft etter fredsammunisjonsmagasin
305022-46	inv. nr. 8013	Tuft etter mannskapsbrakk på fred sleiren
305022-47	inv. nr. 8014	Tuft etter underoffisersbrakke
305022-48	inv. nr. 8015	Tuft etter kjøkken og tørkerom
305022-49	inv. nr. 8016	Tuft etter kanonskur
305022-50	inv. nr. 8017	Tuft etter verkstedbygning
305022-51	inv. nr. 8018	Tuft etter badehus
305022-52	inv. nr. 8019	Tuft etter vedskur
305022-53	inv. nr. 8020	Tuft etter sykestue
305022-54	inv. nr. 8021	Tuft etter spiseskur
305022-55	inv. nr. 8022	Tuft etter arbeidsbrakke
305022-56	inv. nr. 8023	Tuft etter kanonskur
305022-57	inv. nr. 8024	Tuft etter offisersbrakke på Kleivplassen
305022-58	inv. nr. 8124	Tuft etter offisersbrakke
305022-59	inv. nr. 8025	Tuft etter underoffisersbrakke
305022-60	inv. nr. 8125	Tuft etter underoffisersbrakke
305022-61	inv. nr. 8026	Tuft etter mannskapsbrakke
305022-62	inv. nr. 8126	Tuft etter mannskapsbrakke
305022-63	inv. nr. 8027	Tuft etter kjøkkenbygning
305022-64	inv. nr. 8028	Tuft etter latrine
305022-65	inv. nr. 0655	Brønn på Svartåsen
305022-66	inv. nr. 1024	Feltbatteriverk på Svartåsen
305022-67	inv. nr. 1025	Nordre skyttergrav på Svartåsen
305022-68	inv. nr. 1025	Søndre skyttergrav på Svartåsen
305022-69	inv. nr. 1026	Lyskasterstandplass på Svartåsen
305022-70	inv. nr. 0752	Deler av Tronskoveien - Festningsveien
305022-71	inv. nr. 0753	Svartåsveien
305022-72	inv. nr. 0754	Kleivplassveien
305022-82	Inv.nr. 0751	Vei/plass ved hovedinngang

§ 3 Fredningsbestemmelser

Fredningsbestemmelsene er utformet i samsvar med fredningens formål og gjelder i tillegg til kulturminnelovens bestemmelser om vedtaksfredete kulturminner fra nyere tid. Hegra festning skal behandles og forvaltes på en slik måte at de kulturhistoriske og militærhistoriske verdiene den representerer blir ivaretatt.

1. Bestemmelser til hovedfortet

- Hovedfortet skal forvaltes på en slik måte at de militærhistoriske og kulturhistoriske verdiene det representerer, blir tatt vare på og synliggjort som intakte.
- Utskifting av bygningselementer eller materialer, forandring av overflater eller annet arbeid ut over vanlig vedlikehold og skjøtsel på fortet er ikke tillatt.
- Vedlikehold skal skje med materialer og metoder som er tilpasset fortets egenart, og på en måte som ikke reduserer de militærhistoriske og kulturhistoriske verdiene. Dersom det oppstår tvil om hva som er korrekt material- eller metodebruk ved vanlig vedlikehold, skal kulturminnemyndigheten kontaktes før vedlikeholdsarbeidet iverksettes.

- d. Skader på anlegget etter krigshandlingene i 1940 skal ivaretas, og skal ikke utbedres utover det som er nødvendig for å hindre ytterligere skader på anlegget.
- e. Etablering eller utvidelse av veier eller plasser, oppsetting av gjerder, skilt, planering, utfylling eller andre terrenginngrep innenfor det fredete anlegget, er ikke tillatt. Skilting i formidlingsøyemed kan tillates etter søknad.
- f. Trær og vegetasjon som medfører fare for skade på kulturminner, skal fjernes for å unngå forfall. Vegetasjon skal skjøttes slik at festningens operative sammenheng er lesbar og opprinnelige siktlinjer ivaretas.

2. Bestemmelser for de fremskutte batteriene, øvrige kulturminner og landskap

- a. Det stilles ikke krav til vedlikehold eller istandsetting i disse områdene. Forvaltningen kan skje i tråd med prinsippene om militærhistorisk landskap.
- b. Øvrige elementer som inngår i fredningen, herunder Kleivplassen, Svartåsbatteriet, veier og stier, fundamenter etter bygninger og andre konstruksjoner, og landskapet de ligger i, skal bevares. Veier og stier skal holdes åpne. Trær og vegetasjon som medfører fare for skade på kulturminner, skal fjernes for å unngå forfall.
- c. Det er ikke tillatt å rive, skade eller aktivt fjerne strukturer eller elementer fra før 1945.
- d. Etablering eller utvidelse av veier eller plasser, oppsetting av gjerder, skilt, planering, utfylling eller andre terrenginngrep innenfor det fredete anlegget, er ikke tillatt. Skilting i formidlingsøyemed kan tillates etter søknad.

3. Følgende tiltak er tillatt uten dispensasjon

- a. Piggtråd kan fjernes uten forhåndsgodkjenning. Piggtråd skal dokumenteres og kartfestes før fjerning. Dokumentasjon skal oversendes kulturminnemyndighetene. Bestemmelsen gjelder ikke de tilhørende jernstolpene.

§ 4 Dispensasjon

Det kan gis dispensasjon til å tilbakeføre kulturminnet til opprinnelig eller tidligere utseende og utforming. Forutsetningen er at tiltaket kan gjøres på et sikkert, dokumentert grunnlag eller med utgangspunkt i historiske spor.

Kulturminnemyndigheten, jf. § 6, kan etter søknad i særlige tilfeller gjøre unntak fra fredningen og fredningsbestemmelsene for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i kulturminnet. Ved avgjørelsen av hva som utgjør særlige tilfeller skal det legges vekt på i hvilken grad tiltaket er nødvendig av hensyn til formålet med fredningen, herunder

- a. istandsetting og restaurering
- b. utskifting av ødelagt materiale
- c. tilbakeføringer til opprinnelig eller tidligere utseende og konstruksjoner
- d. brannsikringstiltak
- e. sikring i form av gjenmuring, gjenfylling, sveising eller annen fysisk sperring for å hindre skade på dyr eller mennesker
- f. formidlingstiltak knyttet til kulturminnet og dets historie
- g. andre tiltak som skal beskytte kulturminnet

I vurderingen av hva som utgjør «særlige tilfelle» kan det også legges vekt på tiltak av vesentlig samfunnsmessig betydning, som for eksempel hensyn til sikkerhet og andre forhold av vesentlig betydning.

§ 5 Forvaltningsplan

Verneplan for Hegra festning, utarbeidet av Forsvarsbygg i 2005, gjelder som forvaltningsplan inntil den erstattes. Fremtidige forvaltningsplaner skal forelegges Riksantikvaren for å sikre at innholdet ivaretar formålet med fredningen. Forvaltningsplanen skal inneholde retningslinjer for bruk, vedlikehold, dokumentasjon, skjøtsel og eventuell tilbakeføring av anlegget. Planen, som skal rulleres etter nærmere fastsatt intervall, skal være en premissgiver og et hjelpemiddel for brukere, eiere, forvaltere og kulturminnemyndigheten.

§ 6 Myndighet

Forvaltning av denne fredningsforskriften er lagt til Riksantikvaren eller den Riksantikvaren gir fullmakt.

§ 7 Straff og andre administrative sanksjoner

Overtredelse av bestemmelser i denne forskriften kan straffes etter straffeparagrafen i kulturminneloven/kulturmiljøloven.

Dersom tiltakshaver eller andre gjør skade på de fredete delene av Hegra festning, gjelder kulturminneloven §16.

Ved akselererende forfall gjelder kulturminneloven §17.

§ 8 Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft med virkning straks.